

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2024/048 van 21 mei 2024

over

tekst	Ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	over het initiatief rookstopbegeleiding
roepnaam	(besluit rookstopbegeleiding)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 19 april 2024
trefwoorden	Rookstopbegeleiding; bewaartermijn; beveiligd platform

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 22 april 2024, ontvangen door de VTC op 22 april 2024;

Gelet op de behandeling op de zitting van 21 mei 2024;

Brengt op 21 mei 2024 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Volksgezondheid (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *over het initiatief rookstopbegeleiding* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Roken is en blijft een belangrijk maatschappelijk probleem. Stoppen met roken is een belangrijk gezondheidsdoel. Hiervoor zijn verschillende manieren van aanpak voor handen en diverse hulpverleners, waaronder huisartsen, spelen hierin een belangrijke rol. Soms is een meer intense begeleiding de aangewezen manier. Voor intense begeleiding om te stoppen met roken moet een tabakoloog aangesproken kunnen worden.
4. Rookstopbegeleiding is een bestaand initiatief dat door middel van het Ontwerp een wettelijke verankering beoogt te krijgen. Rookstopbegeleiding door tabakologen was tot 2016 een bevoegdheid van de federale overheid. Bij de zesde staatshervorming is die bevoegdheid naar de deelstaten overgeheveld en werd die bevoegdheid geregeld in een ministerieel besluit. In de dienstverlening werd voordien al jaren vanuit het RIZIV voorzien. De VTC wijst er wel op dat het Ontwerp niet zorgt voor een wettelijke maar wel voor een reglementaire verankering.
5. Het initiatief verwerkt persoonsgegevens van zowel de deelnemers als de tabakoloog (individuele zorgaanbieder), o.a. het rijksregisternummer. Tot en met 2020 beschikte het Vlaams Instituut Gezond Leven en Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding als leden van de partnerorganisatie Tabak, hiervoor over een machtiging van de diensten van het Rijksregister.
6. Eind 2020 weigerden de diensten van het Rijksregister om een nieuwe machtiging af te leveren voor het gebruik van het rijksregisternummer en voor toegang tot het Rijksregister voor onder andere het initiatief rookstopbegeleiding. De nieuwe machtiging werd geweigerd omwille van het ontbreken van een decretale basis. De 'oude' machtiging die afliep op 31 december 2020 werd verleend op basis van 'het vervullen van een taak van algemeen belang' (zonder decretale basis).
7. Intussen is een decretale basis opgenomen in het decreet van 21 november 2003 *betreffende het preventieve gezondheidsbeleid*.
8. De inhoud van het bestaande ministerieel besluit rond rookstopbegeleiding (ministerieel besluit van 11 januari 2021 *betreffende de financiering van rookstopbegeleiding via de beheersovereenkomst met de partnerorganisatie voor tabak*) is geïntegreerd het Ontwerp.
9. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 5.

§1. De ondersteuning van de subsidiëring van individuele zorgaanbieders voor het initiatief rookstopbegeleiding wordt gerealiseerd door een partnerorganisatie die de Vlaamse minister, bevoegd voor de gezondheids- en woonzorg, aanwijst conform de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de subsidiëring en erkenning van partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking via een beheersovereenkomst, hierna organisatie rookstopbegeleiding te noemen.

De organisatie rookstopbegeleiding staat in voor:

- 1° *de verwerking van de overzichten van de maandelijks geleverde prestaties rookstopbegeleiding, vermeld in artikel 6, §3;*
- 2° *de controle van de overzichten van de maandelijks geleverde prestaties rookstopbegeleiding, vermeld in artikel 6, §3;*
- 3° *de uitbetaling van de subsidie voor rookstopbegeleiding, vermeld in artikel 4, eerste lid, aan de individuele zorgaanbieders.*

§2. De organisatie rookstopbegeleiding legt een tabakologenkadaster aan waarin de individuele zorgaanbieders die rookstopbegeleiding aanbieden, worden opgenomen.

In het tabakologenkadaster, vermeld in het eerste lid, worden al de volgende gegevens opgenomen:

- 1° *het rijksregisternummer van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;*
- 2° *de voor- en achternaam van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;*

- 3° *het facturatieadres van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;*
- 4° *het bankrekeningnummer en de naam van de rekeninghouder, het facturatieadres, de BIC-code, het KBO-nummer, en het btw-nummer van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;*
- 5° *het beroepsadres waar de individuele zorgaanbieder de rookstopbegeleiding aan deelnemers aanbiedt;*
- 6° *de basisopleiding van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;*
- 7° *de vermelding of de individuele zorgaanbieder actief is als aanbieder van rookstopbegeleiding of niet.*

Als de individuele zorgaanbieder daarmee instemt, maakt de organisatie rookstopbegeleiding de gegevens, vermeld in het tweede lid, 2°, 5°, 6° en 7°, bekend op een publiek toegankelijke website.

Hoofdstuk 4. De uitvoering van het initiatief rookstopbegeleiding door individuele zorgaanbieders

Art. 8.

In het kader van rookstopbegeleiding verwerken de individuele zorgaanbieders en de organisatie rookstopbegeleiding de volgende gegevens van de deelnemers:

- 1° *het rijksregisternummer van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;*
- 2° *de voor- en achternaam van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;*
- 3° *de postcode van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;*
- 4° *de leeftijd van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;*
- 5° *de vermelding of de deelnemer aan de rookstopbegeleiding recht heeft op de verhoogde tegemoetkoming.*

De individuele zorgaanbieder houdt zich aan de geldende regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens en verwerkt alleen de gegevens van de deelnemer, vermeld in het eerste lid, die nodig zijn voor de facturatie en, als dat nodig is, om de deelnemer te contacteren. De individuele zorgaanbieder licht de deelnemer vóór het aanbieden van de rookstopbegeleiding in over de verwerking van zijn persoonsgegevens.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, worden opgenomen in het overzicht, vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, 1° en 2°.

Hoofdstuk 5. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van de ondersteuning en de uitvoering van rookstopbegeleiding

Art. 9.

De persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 34/2 van het decreet van 21 november 2003, worden tussen de individuele zorgaanbieder en de organisatie rookstopbegeleiding uitgewisseld via een beveiligde omgeving.

Art. 10.

De organisatie rookstopbegeleiding neemt de volgende organisatorische en technische beveiligingsmaatregelen voor de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de toepassing van artikel 34/2 van het decreet van 21 november 2003:

- 1° *de medewerkers die toegang hebben tot de gegevens van de deelnemers en de individuele zorgaanbieders hebben een geheimhoudingsverklaring ondertekend. De geheimhoudingsverklaring vermeldt de verplichtingen waaraan de medewerkers moeten voldoen, en ook de mogelijke sancties die ze kunnen oplopen bij niet-naleving van het beroepsgeheim;*
- 2° *iedere deelnemer en individuele zorgaanbieder van wie gegevens worden verwerkt, kunnen via een website van de organisatie rookstopbegeleiding laagdrempelig de informatie terugvinden die in de algemene verordening gegevensbescherming opgenomen is over de verwerking van de persoonsgegevens.*

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

10. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: individuele zorgaanbieder, deelnemer aan de rookstopbegeleiding;
- en dat het minstens de volgende gegevens betreft: identificatiegegevens, financiële gegevens, beroepsgegevens, opleidingsgegevens, sociaal statuut.
11. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

12. De wettelijke basis van het Ontwerp is:
- het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, artikel 25, 26, 34/2, §3, derde en vierde lid, 1° en 3°, §3/1, en §4, tweede lid en artikel 63;

Artikel 25.

De Vlaamse regering kan individuele zorgaanbieders belasten met of betrekken bij opdrachten inzake preventieve gezondheidszorg.

Hiertoe kan de Vlaamse regering nadere bepalingen uitwerken.

Artikel 26.

§ 1. De Vlaamse regering kan in het kader van opdrachten inzake preventieve gezondheidszorg individuele zorgaanbieders erkennen en/of subsidiëren.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt desgevallend de erkenningsvoorwaarden, de regels inzake de duur van de erkenning, de regels inzake schorsing en intrekking van erkenning en de subsidiëringsvoorwaarden.

Artikel 34/2.

(...)

§ 3.

(...)

De Vlaamse Regering kan, na advies van de Vlaamse Toezichtcommissie, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, de lijst van gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, inclusief de gegevens over gezondheid, vermeld in artikel 4, 15), van voormelde verordening, nader preciseren.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de Vlaamse Toezichtcommissie, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer:

1° de regels voor en de wijze van de verwerking van de gegevens;

3° de vorm en de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld.

§ 3/1. De gegevens van de deelnemer, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, worden bewaard tot maximaal tien jaar na de laatste deelname van de deelnemer aan het betreffende initiatief. De gegevens van de individuele zorgaanbieder, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, worden bewaard tot maximaal tien jaar na het moment waarop de individuele zorgaanbieder het laatst het betreffende initiatief op het terrein heeft uitgevoerd. In afwijking van de bewaartermijnen, vermeld in het eerste en tweede lid, kan de Vlaamse Regering een kortere termijn bepalen waarin specifieke verwerkte persoonsgegevens bewaard worden.

§ 4. De organisatie die een subsidie ontvangt van de Vlaamse Regering om een initiatief als vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 of 63, te realiseren, is de verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 3, eerste en tweede lid, die verwerkt worden om het initiatief in kwestie te realiseren.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke technische en organisatorische maatregelen de verwerkingsverantwoordelijke moet treffen om de persoonsgegevens te beschermen conform artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming.

(...)

Artikel 63.

De Vlaamse regering neemt initiatieven tot het voorkomen of beperken van gezondheidsschade door middelengebruik en gokken. Die initiatieven hebben onder meer betrekking hebben op:

- 1° het voorkomen van problematisch middelengebruik of problematisch gokken;
- 2° het opsporen van problematisch middelengebruik of problematisch gokken.

- 13. Het ontwerp van decreet werd volgens mededeling van de adviesvrager al goedgekeurd in het Vlaams Parlement maar nog niet bekrachtigd en afgekondigd. Er werd ook meegedeeld dat de goedgekeurde tekst dezelfde is als degene die nu voorgelegd wordt in het kader van de adviesvraag.
- 14. De volgende bepalingen zijn relevant voor de verwerking van persoonsgegevens:

Artikel 34/2.

§ 1. In dit artikel wordt verstaan onder:

2° *deelnemer*: een natuurlijke persoon die deelneemt aan een initiatief als vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 en 63 van dit decreet.

§ 2. Organisaties die een subsidie ontvangen van de Vlaamse Regering om de initiatieven, vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 en 63, te realiseren, kunnen persoonsgegevens verwerken van de deelnemers aan die initiatieven en van de individuele zorgaanbieders om die initiatieven te realiseren.

Om de initiatieven, vermeld in artikel 57, 58, 59, 60, en 63, op het terrein uit te voeren, kunnen de individuele zorgaanbieders persoonsgegevens verwerken van de deelnemers aan de initiatieven.

§ 3. In het kader van de doeleinden, vermeld in paragraaf 2, verwerken de organisaties die van de Vlaamse Regering een subsidie ontvangen om de initiatieven, vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 en 63, te realiseren, en de individuele zorgaanbieders de volgende gegevens van de deelnemers aan die initiatieven:

- 1° de persoonsgegevens om de deelnemer te identificeren, waaronder het rijksregisternummer;
- 2° de gegevens over de gezondheid van de deelnemer die noodzakelijk zijn om het initiatief te realiseren;
- 3° de gegevens over de preventieve begeleiding die is aangeboden aan de deelnemer in het kader van het initiatief in kwestie;
- 4° het gegeven of de deelnemer recht heeft op het statuut verhoogde tegemoetkoming.

In het kader van het doeleinde, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, verwerken de organisaties die van de Vlaamse Regering een subsidie ontvangen om de initiatieven, vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 en 63, te realiseren, de

volgende gegevens van de individuele zorgaanbieders:

1° de persoonsgegevens om de individuele zorgaanbieder te identificeren, waaronder het rijksregisternummer;

2° de gegevens over de bekwaamheid van de individuele zorgaanbieder;

3° het beroepsadres van de individuele zorgaanbieder die het initiatief, vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 en 63, uitvoert;

4° de gegevens die noodzakelijk zijn om de vergoeding voor de uitvoering van een initiatief als vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 en 63, uit te betalen aan de individuele zorgaanbieder.

De Vlaamse Regering kan, na advies van de Vlaamse Toezichtcommissie, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, de lijst van gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, inclusief de gegevens over gezondheid, vermeld in artikel 4, 15), van voormelde verordening, nader preciseren.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de Vlaamse Toezichtcommissie, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer:

1° de regels voor en de wijze van de verwerking van de gegevens;

3° de vorm en de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld.

§3/1. De gegevens van de deelnemer, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, worden bewaard tot maximaal tien jaar na de laatste deelname van de deelnemer aan het betreffende initiatief. De gegevens van de individuele zorgaanbieder, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, worden bewaard tot maximaal tien jaar na het moment waarop de individuele zorgaanbieder het laatst het betreffende initiatief op het terrein heeft uitgevoerd. In afwijking van de bewaartermijnen, vermeld in het eerste en tweede lid, kan de Vlaamse Regering een kortere termijn bepalen waarin specifieke verwerkte persoonsgegevens bewaard worden.

§ 4. De organisatie die een subsidie ontvangt van de Vlaamse Regering om een initiatief als vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 of 63, te realiseren, is de verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 3, eerste en tweede lid, die verwerkt worden om het initiatief in kwestie te realiseren.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke technische en organisatorische maatregelen de verwerkingsverantwoordelijke moet treffen om de persoonsgegevens te beschermen conform artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming.

§ 5. Op voorwaarde dat de betrokkenen niet of niet meer identificeerbaar zijn, kan de administratie de gegevens van de deelnemers, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, en de gegevens van de individuele zorgaanbieders, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, ook verwerken voor wetenschappelijke, beleids- en statistische doeleinden.

15. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
16. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de nota.
17. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.
18. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

19. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
20. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
21. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
22. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen.
23. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9 WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen,"

- de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
24. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

25. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
26. De volgende doeleinden worden in het decreet vermeld:
- het verantwoorden van subsidies om de initiatieven, vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 en 63, te realiseren;
 - om de initiatieven, vermeld in artikel 57, 58, 59, 60, en 63, op het terrein uit te voeren.
27. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
28. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

29. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
30. Het decreet bepaalt in dat verband dat de organisatie die een subsidie ontvangt van de Vlaamse Regering om een initiatief als vermeld in artikel 57, 58, 59, 60 of 63, te realiseren, de verwerkingsverantwoordelijke is voor de persoonsgegevens, die verwerkt worden om het initiatief in kwestie te realiseren. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.
31. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moet nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35, AVG)⁵ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

⁵ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

32. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁶ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG.

33. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

34. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.⁷

5. Minimale gegevensverwerking

35. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

36. De **categorieën betrokkenen** zijn individuele zorgaanbieders die de rookstopbegeleiding aanbieden en deelnemers aan de rookstopbegeleiding.

37. De **categorieën gegevens** zijn:

Voor de individuele zorgaanbieders:

- het rijksregisternummer van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;
- de voor- en achternaam van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;
- het facturatieadres van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;
- het bankrekeningnummer en de naam van de rekeninghouder, het facturatieadres, de BIC-code, het KBO-nummer, en het btw-nummer van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;
- het beroepsadres waar de individuele zorgaanbieder de rookstopbegeleiding aan deelnemers aanbiedt;
- de basisopleiding van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;
- de vermelding of de individuele zorgaanbieder actief is als aanbieder van rookstopbegeleiding of niet.

Voor de deelnemers aan de rookstopbegeleiding:

- het rijksregisternummer van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;
- de voor- en achternaam van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;
- de postcode van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;
- de leeftijd van de deelnemer aan de rookstopbegeleiding;
- de vermelding of de deelnemer aan de rookstopbegeleiding recht heeft op de verhoogde tegemoetkoming.

⁶ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

⁷ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichhoudende autoriteit."

38. Het Ontwerp bepaalt verder dat de individuele zorgaanbieder zich houdt aan de geldende regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens en alleen de gegevens verwerkt van de deelnemer die nodig zijn voor de facturatie en, als dat nodig is, om de deelnemer te contacteren. De individuele zorgaanbieder licht de deelnemer vóór het aanbieden van de rookstopbegeleiding in over de verwerking van zijn persoonsgegevens.

39. De nota verantwoordt het verwerken van leeftijd en verhoogde tegemoetkoming als volgt:

Het verwerken van 'leeftijd' is noodzakelijk om het initiatief te kunnen realiseren, nl. omdat deelnemers jonger dan 21 jaar gelijkgesteld worden aan personen met het recht op verhoogde tegemoetkoming. Op deze manier tracht men de financiële drempel voor gebruik van rookstopbegeleiding door jongeren zo laag mogelijk te maken. Omdat er voor roken uitgesproken sociale ongelijkheden bestaan, is het belangrijk om de financiële drempel voor personen met een lage socio-economische status zo laag mogelijk te maken. Het is noodzakelijk om te registreren of de deelnemer rechthebbende is op een verhoogde tegemoetkoming om de persoonlijke bijdrage te kunnen aanpassen (cfr. proportioneel universalisme).

De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.

40. Wat de individuele zorgaanbieder betreft, is het niet duidelijk waarom deze gegevens verwerkt worden:

- het beroepsadres waar de individuele zorgaanbieder de rookstopbegeleiding aan deelnemers aanbiedt;
- de basisopleiding van de individuele zorgaanbieder die rookstopbegeleiding aanbiedt;
- de vermelding of de individuele zorgaanbieder actief is als aanbieder van rookstopbegeleiding of niet.

Dit dient in de nota geëxpliciteerd te worden.

41. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft: individuele zorgaanbieders en de organisatie rookstopbegeleiding.

42. Het Ontwerp vermeldt:

de medewerkers die toegang hebben tot de gegevens van de deelnemers en de individuele zorgaanbieders hebben een geheimhoudingsverklaring ondertekend. De geheimhoudingsverklaring vermeldt de verplichtingen waaraan de medewerkers moeten voldoen, en ook de mogelijke sancties die ze kunnen oplopen bij niet-naleving van het beroepsgeheim;

43. De VTC beoordeelt het positief dat er sprake is van een geheimhoudingsverklaring op basis waarvan medewerkers indien nodig gesanctioneerd kunnen worden aangezien het toch gaat om gegevens die deel uitmaken van het privé-leven van de betrokkenen en zeer gevoelig kunnen zijn.

44. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens, meer bepaald als volgt:

Art. 9.

De persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 34/2 van het decreet van 21 november 2003, worden tussen de individuele zorgaanbieder en de organisatie rookstopbegeleiding uitgewisseld via een beveiligde omgeving.

45. Verder is er in het decreet sprake van de volgende gegevensstroom :

Art. 34/2 § 5.

Op voorwaarde dat de betrokkenen niet of niet meer identificeerbaar zijn, kan de administratie de gegevens van de deelnemers, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, en de gegevens van de individuele zorgaanbieders, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, ook verwerken voor wetenschappelijke, beleids- en statistische doeleinden.

46. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie.
47. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
48. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer⁸.
49. De VTC wijst op de mededeling van persoonsgegevens die zal gebeuren in het kader van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting. Ook deze gegevensstroom dient besproken te worden in het Ontwerp.
50. Het Ontwerp voorziet verder:

Als de individuele zorgaanbieder daarmee instemt, maakt de organisatie rookstopbegeleiding de gegevens, vermeld in het tweede lid, 2°, 5°, 6° en 7°, bekend op een publiek toegankelijke website.

Het betreft de naam, beroepsadres, basisopleiding en de vermelding of de individuele zorgaanbieder actief is als aanbieder van rookstopbegeleiding of niet.

De VTC beoordeelt het positief dat deze openbaarmaking gebeurt, afhankelijk van de toestemming van de zorgverlener, op voorwaarde dat deze toestemming geïnformeerd is, vrij gegeven is en ook op elk ogenblik teruggetrokken kan worden. De VTC beveelt aan om dit bijkomend in het Ontwerp op te nemen.

51. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
52. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt het decreet:

§3/1. De gegevens van de deelnemer, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, worden bewaard tot maximaal tien jaar na de laatste deelname van de deelnemer aan het betreffende initiatief. De gegevens van de individuele zorgaanbieder, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, worden bewaard tot maximaal tien jaar na het moment waarop de individuele zorgaanbieder het laatst het betreffende initiatief op het terrein heeft uitgevoerd. In afwijking van de bewaartermijnen, vermeld in het eerste en tweede lid, kan de Vlaamse Regering een kortere termijn bepalen waarin specifieke verwerkte persoonsgegevens bewaard worden.

In het Ontwerp worden geen bewaartermijnen bepaald, alhoewel het decreet delegatie geeft om kortere termijnen te bepalen. In de nota dient dan ook gemotiveerd te worden waarom van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt werd en de termijnen die in het decreet opgenomen zijn dienen verantwoord te worden zodat nagegaan kan worden of deze in overeenstemming zijn met de minimale gegevensverwerking. De VTC maakt ter zake alleszins voorbehoud.

6. Juistheid

53. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
54. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

⁸ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

55. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

56. Het Ontwerp bepaalt in dat verband:

Art. 10, 2°

iedere deelnemer en individuele zorgaanbieder van wie gegevens worden verwerkt, kunnen via een website van de organisatie rookstopbegeleiding laagdrempelig de informatie terugvinden die in de algemene verordening gegevensbescherming opgenomen is over de verwerking van de persoonsgegevens.

57. De VTC beoordeelt dit als positief.

8. Beveiligingsmaatregelen

58. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

59. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens mogelijk delicate gegevens/bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

60. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

61. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹¹ en een logging van de toegangen

⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹².

62. Het Ontwerp bepaalt verder:

Art. 9.

De persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 34/2 van het decreet van 21 november 2003, worden tussen de individuele zorgaanbieder en de organisatie rookstopbegeleiding uitgewisseld via een beveiligde omgeving.

De VTC gaat ervan uit dat deze beveiligde omgeving beantwoordt aan de vereisten van de AVG, in het bijzonder privacy by design en privacy by default.

63. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.¹³

III. BESLUIT

64. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond opnemen in het Ontwerp, minstens in de nota (luik 2);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de relevantie van de te verwerken categorieën gegevens vermeld onder randnummer 40 verduidelijken in de nota (luik 5);
- de gegevensstroom naar de subsidiedatabank beschrijven en verantwoorden (luik 5);
- het ontwerp aanvullen in verband met de toestemming (luik 5);
- motiveren waarom geen kortere bewaartermijnen bepaald worden en de termijnen die in het decreet opgenomen zijn, verantwoorden (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2024-05-26 20:52:48 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹² Audit trailing of beveiligd controlespoor.

¹³ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>